

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор ЗНУ

_____М.О. Фролов

(введено в дію наказом №_____

від «____» _____ 2020 р.)

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ЦЕНТР КОЛЕКТИВНОГО КОРИСТУВАННЯ НАУКОВИМ
ОБЛАДНАННЯМ «СТРУКТУРА»
ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ**

м. Запоріжжя

2020

1. Загальні положення

1.1. Це положення регламентує діяльність центру колективного користування науковим обладнанням Запорізького національного університету.

1.2. Центр колективного користування науковим обладнанням Запорізького національного університету (далі – Центр) створюється відповідно до частини першої статті 13 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» на площах, матеріально-технічній і науковій базі Запорізького національного університету (далі – ЗНУ).

1.3. Центр створюється на базі наукових підрозділів ЗНУ з метою сталого інноваційного розвитку університету шляхом раціонального спільного використання унікального наукоємного обладнання і коштовних приладів імпортного та вітчизняного виробництва всіма підрозділами ЗНУ та зацікавленими сторонніми установами.

1.4. Головним завданням Центру є об'єднання фінансових та матеріальних ресурсів ЗНУ та інших навчальних закладів і підприємств регіону для якісного вирішення актуальних задач сталого інноваційного розвитку університету і регіону.

1.5. Університет, як засновник Центру, бере на себе зобов'язання:

- щорічно надавати заявку Департаменту науково-технічного розвитку МОН України на придбання для Центру нового наукового обладнання, забезпечити якісну та надійну роботу придбаного наукового обладнання і приладів, його необхідне фахове обслуговування;
- залучати до співробітництва інші заклади вищої освіти МОН України, наукові установи, підприємства, організації, приватних осіб для розширення лабораторної бази ЗНУ, співпрацювати з виробниками науково-дослідного і технологічного обладнання.

1.6. У своїй діяльності Центр керується чинним законодавством України, наказами та розпорядженнями Міністерства освіти й науки України, наказами та розпорядженнями ректора Університету, Статутом Запорізького національного університету, та цим Положенням.

1.7. Назва:

- українською мовою: Центр колективного користування науковим обладнанням «Структура»; — ЦКК НО «Структура».
- англійською мовою: Centr for the collective use of scientific equipment «Structure» — CCUSE «Structure».

1.8. Місцезнаходження Центру: Запорізький національний університет, вул. Жуковського, 66, м. Запоріжжя, Запорізька область, 69600.

2. Мета діяльності

2.1. Підвищення рівня наукових досліджень, що проводяться за пріоритетними напрямками розвитку науки, технологій і техніки, і якості освіти в результаті використання обладнання, що відповідає сучасним світовим стандартам з технічних і експлуатаційних характеристик.

2.2. Найбільш раціональне використання унікальних та коштовних наукових приладів та обладнання вітчизняного або імпортного виробництва, яке неможливо або недоцільно придбати кожній науковій установі з централізованих коштів, спільних коштів груп установ та організацій, інших джерел фінансування МОН України.

2.3. Забезпечення доступу внутрішнім і зовнішнім дослідникам до парку сучасного наукового обладнання на основі принципів колективного користування для проведення наукових досліджень.

2.4. Підвищення рівня завантаження унікального наукового обладнання.

2.5. Розвиток матеріально-технічної бази наукових досліджень.

2.6. Удосконалення освітнього процесу і поліпшення якості підготовки фахівців і кадрів вищої кваліфікації (студентів, аспірантів, докторантів) на базі сучасного лабораторного обладнання.

3. Основні завдання та напрями діяльності Центру

3.1. Розширення науково-дослідної матеріально-технічної бази університету за рахунок придбання сучасного наукового обладнання світового рівня.

3.2. Підтримка в належному технічному стані існуючого наукового та технологічного обладнання Центру в том числі і за рахунок його модернізації.

3.3. Сприяння реалізації державних цільових наукових і науково-технічних програм та наукових (науково-технічних) проектів за визначеними пріоритетними тематичними напрямками наукових досліджень і науково-технічних розробок.

3.4. Залучення студентів, магістрів, аспірантів та молодих вчених до науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт.

3.5. Проведення спільних наукових досліджень вітчизняними та іноземними науковими установами та вищими навчальними закладами.

3.6. Сприяння міжнародному науково-технічному співробітництву.

3.7. Надання послуг на проведення досліджень на науковому та технологічному обладнанні Центру стороннім організаціям та підприємствам запорізького регіону різних форм власності та фізичним особам.

3.8. Проведення комплексного аналізу та вивчення структури природничих та штучних матеріалів, речовин та наноструктур, моніторингу стану довкілля, оцінка якості продуктів харчування, підтримка та впровадження енергоощадних технологій, комплексні випробування будівельних матеріалів, розроблення прикладних комп'ютерних моделей.

4. Функції Центру

4.1. Розробка нових і вдосконалення наявних експериментальних методик на базі приладів і обладнання Центру, а також обладнання, яке надається іншими підрозділами і організаціями на основі договорів про спільну діяльність.

4.2. Модернізація наявних наукових приладів і обладнання з метою підвищення точності проведених досліджень, розширення кола досліджуваних об'єктів.

4.3. Розробка і впровадження програмного забезпечення для обробки експериментальних даних, отриманих за новими методиками.

4.4. Вивчення і прогнозування попиту на науково-технічні розробки і послуги Центру, збір інформації про замовлення підприємств і фірм на послуги Центру.

4.5. Формування планів експериментальних науково-дослідних робіт, що виконуються на обладнанні Центру для підрозділів ЗНУ, інших закладів вищої освіти України, наукових організацій і підприємств регіону.

4.6. Пріоритетне забезпечення фундаментальних досліджень з використанням унікальних приладів і використання наукового, інтелектуального потенціалу ЗНУ та інших зацікавлених організацій.

4.7. Встановлення ділових і кадрових взаємин з високотехнологічними підприємствами, науковими та освітніми організаціями Запорізького регіону та України.

4.8. Виконання робіт прикладного характеру, включаючи екологічний, медичний контроль та інше.

4.9. Створення при Центрі акредитованих методик по сертифікації науково-технічної продукції.

4.10. Використання науково-дослідницької бази Центру для освоєння нових

освітніх технологій.

4.11. Залучення широкого кола студентів та аспірантів до освоєння сучасних методів рентгеноструктурного аналізу, хроматографічних, спектральних, біохімічних методів вивчення структури і властивостей речовин різної природи.

4.12. Організація консультацій, стажувань, практикумів і семінарів на базі Центру колективного користування з метою підвищення кваліфікації фахівців та перепідготовка кадрів науково-дослідних, освітніх організацій, підприємств.

4.13. Створення та забезпечення утримання і функціонування офіційного сайту Центру користування науковим обладнанням.

4.14. Створення та розповсюдження реклами науково-дослідних і освітніх методик Центру, в тому числі в електронних мережах.

4.15. Представлення результатів діяльності ЦКП шляхом участі та організації семінарів, виставок, нарад та інших форм творчих дискусій.

4.16. Розвиток міжвузівських, в тому числі міжнародних зв'язків Центру, взаємодія з науково-дослідними і виробничими організаціями з проведення спільних досліджень.

4.17. Забезпечення виконання робіт і надання послуг для проведення наукових досліджень, а також здійснення експериментальних розробок, в тому числі в інтересах третіх осіб.

4.18. Координація використання парку наукового обладнання, що складається з аналітичного і дослідницького обладнання, яке випускається серійно і знаходиться на балансі університету.

5. Структура

5.1. Центр є структурним підрозділом науково-дослідної частини Запорізького національного університету без статусу юридичної особи і перебуває у підпорядкуванні Запорізького національного університету. Організаційне, матеріальне та кадрове забезпечення діяльності Центру здійснюється Запорізьким національним університетом.

Центр може мати печатку, штампи, логотип, бланки з власним найменуванням.

5.2. Центр у своїй діяльності використовує наукове обладнання і засоби вимірювань, що знаходяться на балансі структурних підрозділів університету.

Перелік базового обладнання, яке використовується центром на час його створення наведено у Додатку 1.

У подальшій діяльності Центру нове обладнання, придбане або передане у

тимчасове користування для потреб його функціонування, закріплюється за ним наказом ректора

5.3. Парк базового наукового обладнання знаходиться в безпосередньому користуванні структурних підрозділів університету, які забезпечують його належну експлуатацію кваліфікованим персоналом і відповідають за його збереження.

5.4. Центр здійснює свою діяльність в тісному контакті з іншими підрозділами університету.

6. Керівництво та організація роботи Центру

6.1. Ректор ЗНУ своїм наказом призначає керівника та відповідний штат працівників Центру.

6.2. Кваліфікаційні вимоги до керівника Центру: науковий ступінь доктора/кандидата наук (як виняток - тільки вища освіта) і науковий/трудова стаж не менше 5 років.

6.3. Взаємодія працівників Центру (підпорядкованість, завдання та обов'язки, права і відповідальність) встановлюється посадовими інструкціями

6.4. Робота Центру ведеться за річними планами, які складаються керівником Центру та затверджуються проректором з наукової роботи.

6.5. Центр щоквартально в усній формі звітує про результати своєї діяльності на нарадах у проректора з наукової роботи, а наприкінці календарного року складає письмовий звіт для відображення своїх основних досягнень у річному звіті про наукову діяльність Університету.

6.6. Контроль над діяльністю Центру здійснює проректор з наукової роботи Університету.

7. Взаємодія з іншими структурними підрозділами Університету та замовниками послуг

7.1. Інформація про Центр (тип/марка наукового приладу/обладнання, що надається для колективного користування, їх основні технічні характеристики та головні напрями досліджень, котрі можна здійснити на такому обладнанні) розміщується на веб-сторінці Університету.

7.2. Проведення наукових досліджень для внутрішніх користувачів може здійснюватися як на платній, так і на безоплатній основі відповідно з діючими в

університеті актами.

7.3. Проведення наукових досліджень для зовнішніх користувачів здійснюється тільки на договірній основі. Для партнерів центру договорами можуть бути передбачені особливі умови.

7.4. Платні послуги з використання наукового обладнання Центру для потреб інших замовників надаються відповідно до чинного законодавства України.

7.5. Порядок доступу користувачів до наукового устаткування, яке входить в парк наукового обладнання Центру, визначається Регламентом доступу до обладнання Центру, затвердженим ректором університету.

7.6. Центр в межах своїх повноважень взаємодіє зі структурними підрозділами Університету, з метою створення умов для провадження послідовної та узгодженої діяльності щодо строків, періодичності одержання і передачі інформації, тощо, необхідних для належного виконання доручених йому завдань.

7.7. Керівники підрозділів, за якими закріплено наукове обладнання, яке включене в парк наукового обладнання Центру, зобов'язані забезпечити його використання в рамках роботи Центру, якщо воно не знаходиться на сервісному обслуговуванні або не задіяне у виконанні робіт за договорами, які передбачають фінансові зобов'язання. Доступ до наукового устаткування виробляється на основі напрямків, що надходять від керівника Центру. Керівники підрозділів, за якими закріплено наукове обладнання має право пропонувати варіанти забезпечення проведення наукових досліджень для внутрішніх і зовнішніх користувачів.

7.8. Керівники підрозділів, за якими закріплено наукове обладнання, яке включене в парк наукового обладнання Центру, зобов'язані негайно повідомляти керівника Центру про всі несправності і необхідності проведення ремонту та / або технічного обслуговування обладнання, про необхідність найму експертів для проведення наукових досліджень.

7.9. Проведення наукових досліджень на обладнанні, технічне обслуговування і ремонт обладнання здійснюється або співробітниками підрозділів, які несуть матеріальну відповідальність за його збереження, або силами внутрішньої сервісної служби Центру.

8.Фінансово-господарська діяльність

8.1. Фінансування діяльності Центру здійснюється за рахунок коштів загального та/або спеціального фонду, в тому числі:

- загальноуніверситетських коштів (основна діяльність);
- базового фінансування наукової діяльності університету;

- держбюджетних науково-дослідних робіт, господарчих договорів та грантів;
- коштів, отриманих від юридичних та фізичних осіб за надання відповідних платних послуг;
- субрахунків структурних підрозділів (при проведенні досліджень у межах робочого часу професорсько-викладацького складу університету та досліджень у рамках кваліфікаційних робіт, дисертацій доктора філософії, доктора наук, особами, що навчаються в університеті);
- накладних витрат НДЧ;
- благодійної допомоги від організацій, підприємств, громадян, які адресно надійшли для підтримки діяльності Центру;
- інших джерел, не заборонених чинним законодавством.

8.2. Надання платних послуг здійснюється на підставі договорів із замовниками, які укладаються та узгоджуються у встановленому порядку.

8.3. Виконання договорів на надання платних послуг обліковується у встановленому для цих видів діяльності порядку. При цьому кошториси витрат на виконання робіт розробляються НДЧ згідно діючої нормативної бази Університету.

8.4. Оплата послуг Центру може здійснюватися у безготівковій формі на рахунок Університету у встановленому порядку.

8.5. Бухгалтерський облік та фінансові операції забезпечуються відповідними підрозділами Університету у встановленому порядку.

8.6. Для робіт, які виконуються за кошти субрахунків структурних підрозділів-заявників, кошторис за пропозиціями керівників структурних підрозділів-виконавців на балансі яких знаходиться обладнання, яке використовується Центром, розробляється та затверджується у встановленому порядку.

8.7. У відповідності до затвердженого кошторису кошти розподіляються наступним чином:

- 10% коштів спрямовується на капітальні витрати університету;
- частина коштів спрямовується на оплату праці загально університетських підрозділів в частині забезпечення надання платних послуг (згідно із затвердженою методикою);
- частина коштів спрямовується на оплату комунальних послуг (визначається з урахуванням показника питомої ваги комунальних послуг у загальному обсязі фінансування університету в попередньому календарному році)
- частина коштів, що залишилася, спрямовується на субрахунок структурного підрозділу-виконавця послуг, 60 % яких спрямовується на додаткове матеріальне стимулювання виконавців робіт, а також співробітників, у тому числі інших структурних підрозділів університету, які безпосередньо сприяють виконанню робіт; 40 % — на інші витрати, що забезпечують відповідну діяльність

структурних підрозділів-виконавців.

8.8. За обґрунтованими поданнями керівників структурних підрозділів-виконавців, узгодженими з начальником Центру, проректором з наукової роботи та проректором з фінансово-економічної діяльності, розподіл коштів наведений у пункті 7.7. у вмотивованих випадках може змінюватися наказом ректора.

9. Прикінцеві положення

9.1. Положення (зміни та доповнення) набуває чинності з наступного дня після введення його в дію наказом ректора, якщо інше не передбачається тим же наказом.

9.2. Зміни та доповнення до Положення можуть вноситись наказом ректора, наказом ректора за рішенням вченої ради або наукової ради Університету. У такому ж порядку дія Положення скасовується.

9.3. Центр реорганізується або ліквідується рішенням вченої ради Університету, яке приймається за поданням ректора Університету, що визначається внесенням ним цього питання до порядку денного вченої ради.

ПОГОДЖЕНО

Начальник юридичного відділу

К.Б. Борисов

Проректор з наукової роботи

Г.М. Васильчук

Положення підготував
начальник науково-дослідної частини

О.В. Болдуєва

З положенням ознайомлений і один примірник отримав

_____ Ю.М. Бортніков
«___» _____ 2019 р.